

DRETS

www.drets.cat | [dretscat](https://www.facebook.com/dretscat) | [@dretscat](https://twitter.com/dretscat)

CONÈIXER ELS PROPIS DRETS

Conèixer els propis drets

De vegades l'Estat, les seves autoritats o els seus agents transgredeixen les lleis per assolir objectius polítics. La llei, no obstant, protegeix els ciutadans davant dels abusos del poder i és una eina útil per reclamar el respecte dels drets fonamentals. Les lleis s'han de conèixer per saber actuar en situacions en les que ens trobem involucrats en una investigació.

1

Qui pot investigar delictes?

- > Els jutges, els fiscals i la policia.

2

Què passa si em criden com a testimoni?

- > En una investigació un testimoni és aquell a qui criden perquè expliqui el que coneix sense atribuir-li cap delictes.
- > Els testimonis tenen obligació de declarar i han de dir la veritat.
- > Si un testimoni menteix en una investigació no té cap responsabilitat excepte si reitera la mentida en l'acte de judici o la manté fins el moment de dictar-se Sentència.
- > El fals testimoni en un judici té atribuïda pena menys greu.
- > Els testimonis no poden ser assistits d'advocat perquè no se'ls atribueix cap fet il·lícit.
- > El que fa que algú sigui testimoni no és la condició en que és cridat sinó el fet que sigui preguntat per fets que no comporten per ell cap responsabilitat. Si algú és interrogat com a testimoni amb preguntes que el poden perjudicar personalment o generar responsabilitat, aleshores no té cap obligació de declarar ni té obligació de dir la veritat.
- > Ningú pot ser obligat a declarar sobre quelcom que el pugui perjudicar personalment a ell o als seus parents (416 i 418 LECr).
- > Si un testimoni no acudeix a la crida d'un investigador pot ser acusat de desobediència. Aquest delictes té atribuïda pena menys greu.

Si m'han citat com a testimoni però em fan preguntes que crec que em poden comprometre no tinc obligació de respondre-les ni tinc obligació de dir la veritat.

3

Què passa si em criden com a investigat?

- Un investigat (o imputat) és qualsevol persona a qui una autoritat o els seus agents li atribueixen haver comès un delicte.
- Un investigat té dret (771 LECr):
 - A conèixer quins fets delictius se li atribueixen.
 - A no declarar ni a fer cap tipus de manifestació.
 - A no declarar-se culpable.
 - A ser assistit d'un advocat.
 - A ser assistit d'un intèrpret si és estranger i no parla castellà.

4

Què passa si em detenen?

- Un detingut és una persona investigada a qui es priva del dret a la llibertat deambulatòria.
- Només poden ser objecte de detenció aquells qui són sospitosos d'haver comès un delicte.
- No és possible detenir ningú sense causa legal ni de forma arbitrària. La llibertat és un dret fonamental (17.1 CE).
- Quan un ciutadà és citat telefònicament per acudir a una comissaria i hi va voluntàriament no exclou la possibilitat que sigui detingut un cop arribi a la comissaria.
- Qualsevol persona, inclús si no és policia, pot detenir a una altra que estigui cometent un delicte en aquell mateix moment a l'espera que arribi la policia.

- Els detinguts tenen dret (17.3 CE i 520.2 LECr):
 - A conèixer quins fets delictius se li atribueixen.
 - A no declarar ni a fer cap tipus de manifestació.
 - A no declarar-se culpable.
 - A ser assistit d'un advocat.
 - A que el fet de la detenció i lloc on es troba sigui comunicat a una persona de la seva elecció.
 - A fer una trucada a la persona que vulgui.
 - A ser assistit d'un intèrpret si és estranger i no parla castellà.
 - A comunicar-se amb el seu consolat o ambaixada.
 - A ser visitat per un metge.
 - A conservar una còpia de la relació de drets dels que és titular.
- La policia pot retenir temporalment un ciutadà sense atribuir-li un delictes només el temps necessari per a identificar-lo, fer-li un escorcoll personal superficial o bé per a sol·licitar-li informació relacionada amb la pràctica d'un escorcoll domiciliari.
- Aquests són supòsits de “retenció” on, per tant, la policia no informarà de cap dret al retingut. Això no impedeix que la persona retinguda, com a ciutadà amb plens drets, tingui possibilitat d'actuar com qualsevol persona, és a dir, sense efectuar cap manifestació que el pugui perjudicar.
- Un ciutadà requerit d'identificació, si no la proporciona, pot ser conduït a comissaria.
- Una detenció ha de durar el mínim temps necessari per a les diligències d'investigació de la policia i, en tot cas, mai pot superar les 72 hores (17.2 CE).

En una concentració, reunió o manifestació, si algú amb mala intenció s'hi infiltra i comet un delictes comprometedor-ne el caràcter pacífic, podem detenir-lo a l'espera que arribi la policia.

5

He de col·laborar amb els investigadors si estic sent investigat?

- No col·laborar amb la investigació és un dret fonamental.
- Els investigats tenen dret a no parlar i a no proporcionar cap tipus d'element o prova que els pugui perjudicar.
- L'investigat no té obligació de proporcionar les claus o contrasenyes dels seus mòbils, equips informàtics o informació xifrada.
- L'investigat o detingut té dret a consultar un advocat sempre que se li sol·liciti el consentiment per a practicar una diligència d'investigació.
- L'investigat pot negar-se a donar una mostra d'ADN.
- La policia pot, no obstant, fer-se amb mostres d'ADN que una persona hagi deixat en objectes abandonats (un got d'aigua, una burilla de cigarreta, etc).

6

Què implica el dret a ser assistit per un advocat?

- Els detinguts i investigats tenen dret a un advocat de la seva confiança.
- És útil conèixer el nom d'un advocat de confiança. La policia té l'obligació de posar-se en contacte amb l'advocat designat.
- L'advocat pot entrevistar-se lliurement amb els investigats no detinguts. També pot fer-ho amb els detinguts sol·licitant a la policia que li faciliti una espai per a tenir una entrevista reservada.
- L'advocat té dret a fer consignar en l'acta de declaració del seu client qualsevol incidència que cregui rellevant.

7 Què és un Habeas Corpus?

- Un Habeas Corpus és un procediment legal (Llei Orgànica 6/84).
- Qualsevol persona pot demanar un Habeas Corpus d'un detingut (inclús ell mateix) per denunciar que les condicions de la seva detenció atempten contra la legalitat.
- Demanar un Habeas Corpus obliga els agents de policia a traslladar al detingut davant d'un Jutge d'Instrucció que escoltarà el detingut sobre les condicions de la seva detenció i posarà remei a les vulneracions de drets que puguin donar-se, resolent si la detenció és legal o il·legal.
- La policia té obligació de tramitar els Habeas Corpus. No fer-ho pot comportar responsabilitat penal de l'agent de policia.

8 Pot la policia entrar a casa meva o a la meva oficina?

- Només si jo en dono el consentiment o la policia obté una autorització judicial.
- L'investigat té dret a ser present en l'escorcoll del seu domicili (569 LECr).

9 Poden els investigadors interceptar les meves comunicacions?

- Només amb una autorització judicial que es dicta dins d'investigacions judicials secretes.
- No existeix cap tipus de tecnologia que protegeixi al 100% front a la monitorització i el control de les comunicacions per part de l'autoritat o els seus agents.